

Tohmajärven kunnan siivous- ja ruokapalveluiden tuottaminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen muodostumisen yhteydessä

Kunnanhallitus 21.03.2022 § 96
141/00.01.02.00/2022 [Polkka 2022]

Voimaanpanolain 18§:n mukaisesti kuntien palveluksessa sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskentelevät henkilöt siirtyvät hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen, jos henkilön tosiasiallisista työtehtävistä vähintään puolet on kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tai pelastustoimen tukitehtäviä.

Voimaanpanolain 26 §:n mukaan kunnan on kuitenkin annettava viimeistään 28.2.2022 hyvinvointialueelle arvio

- 18 §:n nojalla siirtyvän henkilöstön määrästä
- palkkakuluista
- 24 §:n mukaisesta lomapalkkavelasta.

Voimaanpanolain 13 §:ssä säädetään hyvinvointialueiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelussa tarvittavien välttämättömien tietojen saamisesta. On myös tärkeää varmistaa, että välttämätön palvelutuotanto turvataan siirtymätilanteessa. Lisäksi henkilöstöresurssit on muutoinkin sovitettava yhteen siten, että hyvinvointialueilla ja kunnissa on toimiva tukipalveluverkosto myös jatkossa.

Marraskuussa 2021 hyvinvointialueen kuntayhteistyöryhmän kokouksessa on sovittu, että kuntien tulee 31.3.2022 mennessä ratkaista kuntien tukipalvelujärjestelyt ja mahdollinen Polkan osakkaaksi tuleminen. Osakastiedon perusteella valmistellaan osakassopimuksen muutos ja osakkeiden myynti.

Voimaanpanolain mukaisesti Tohmajärven kunta on ilmoittanut siirtyvää ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstöä yhteensä 10 henkilöä, arvio siirtyvästä palkkasummasta 268 000 euroa, arvio siirtyvästä henkilöstösivukuluista on 53 500 euroa ja lomapalkkavelan arvioidaan olevan 42 000 euroa.

Tohmajärven kunnanvaltuusto on pidetty ajan tasalla 1.1.2023 voimaan astuvasta muutoksesta ruoka- ja siivouspalvelujen järjestämisen osalta syksystä 2021 lähtien. Kunnahallitus on keskustellut tulevasta muutoksesta kunnajohtajan ajankohtaisissa asioissa useammassa eri kokouksessa kokouksessa syksystä 2021 lähtien. Eri toteuttamisvaihtoehtoja tulevaisuuden osalta on tarkasteltu viranhaltijatyöskentelyssä ja Polkka Oy:n toimitusjohtaja on ollut kertomassa yhtiön toiminnasta kunnan johtoryhmässä 12.10.2021. Tämän lisäksi Polkka Oy:n johto on ollut kertomassa toiminnastaan Tohmajärven kunnan henkilöstölle 18.1.2022. Vt. kunnanjohtajan, teknisen johtajan, talouspäällikön, hallintopäällikön ja henkilöstöpäällikön lisäksi mukana etätapaamisessa kunnan ruoka- ja siivouspalveluista vastaavia esihenkilöitä. Polkka Oy:n toimitusjohtaja on ollut myös kunnahallituksen kuultavana 7.2.2022.

Kunnalla on kolme vaihtoehtoa tukipalveluiden järjestämiseksi 1.1.2023 alkaen.

1. Tuottaa palvelut omana tuotantona: Kunta tuottaa jatkossa tarvitsemansa tukipalvelut erillään sote tukipalveluista. Kunta luopuu sote tukipalvelujen tuottamisesta ennen 1.1.2023 irtisanomalla sopimuksensa Siun soten kanssa.

- Tohmajärven kunnassa on yksi valmistuskeittiö, jossa voi olla vain yksi toimija. Eli terveyskeskuksen valmistuskeittiössä valmistetaan joko kunnan valmistamia sivistysaterioita tai hyvinvointialueen = Polkka valmistamia sote-aterioita. Valmistuskeittiössä ei voi olla kahta eri toimijaa.
- Sivistystoimen ruokapalveluiden tuotantovolyymi on tällä hetkellä 55% prosenttia koko volyymistä, mutta suhteellinen osuus soteaterioihin nähden on lapsimäärä ennusteiden mukaan laskeva.
- Yksikkö olisi jatkossa henkilöstöltään haavoittuva.
- Koulujen loma-ajoilla ei tarvetta ruokapalveluihin ja siivouspinta-ala laskeva (= mahdolliset lomautukset tai kesäkeskeytykset)
- Hyvinvointialueen tiloissa ja palveluissa (siivous ja ruoka) tukipalvelut tuottaa Polkka Oy.
- Tukipalveluhenkilöstö jaettava

Tässä vaihtoehdossa hyvinvointialue (Polkka Oy) tuottaa siivouspalvelut kunnan sotekiinteistöissä, mutta ruokapalvelut tulevat sote-palveluihin muualta kuin esim. kunnan valmistuskeittiöltä.

2. Tohmajärven kunta yhtiöittää tukipalvelunsa ja osallistuu hyvinvointialueen (tai sen tytäryhtiön) järjestämään tarjouskilpailuun sote ateriatuotannosta alueellaan.
 - Iso riski on menestyminen kilpailutuksessa.
 - Jos ei menestystä kilpailutuksessa niin yhtiön työntekijöille ei ole tarjota töitä.
3. Tohmajärven kunta lähtee Polkka Oy:n osakkaaksi
 1. Kunnan vaikuttamistavat muuttuvat, kunta on Polkka Oy:n osakas ja solmii palvelusopimukset palveluiden tuottamisesta Polkka Oy:n kanssa.
 2. Isompi organisaatio tuo isompien resurssien kautta mahdollisuuksia etenkin henkilöstön osalta (kehittämistyö, työnkierto, urapolku).
 3. Toimintavarmuus kasvaa (henkilöstöresurssit, tuotanto)
 4. Muutos voi tarkoittaa henkilöstön tehtäväjärjestelyjä, uusi työnantaja
 5. Yhtiö ratkaisee tuotantotavat ja -paikat

Vaihtoehdossa 3 kunnan tukipalveluhenkilöstö siirretään liikkeenluovutuksella Polkalle, joilloin ei synny sote-tukipalveluissa työskentelevän henkilöstön liikkeenluovutusta voimaannapolain nojalla hyvinvointialueelle 1.1.2023. Polkka tuottaa kunnan aluella tukipalvelut sekä kunnalle että hyvinvointialueelle.

Polkan nykyisen osakassopimuksen lähtökohtana on, että osakkaiden omistusosuudet yhtiössä vastaavat pääpiirteissään osakkaiden palvelujen käytön mukaista suhdetta. Vaihtoehtona uudessa osakassopimuksessa on myös osakkeiden jakautuminen kunnan asukasluvun perusteella.

Yhtiöön mukaan tulijat on tiedettävä, jotta voidaan laskea uusille mukaan tulijoille luovutettavien osakkeiden määrä sekä määritellä osakkeen uusi merkintähinta. Osakkeen myyntihinta uusille osakkaille on yhtä suuri kuin yhtiön nettovarallisuus osaketta kohden (arvio nykyhinnasta 103 €/osake) tai osakkeen alkuperäinen merkintähinta (100 €/osake). Osakkeen arvon määrittelyyn vaikuttaa myös se, luovuttavatko uudet osakkaat tullessaan osakkaiksi omaisuutta yhtiöön ja millä ehdoin.

Päätösten jälkeen Polkka pääsee tekemään muutosta (henkilöstö, sopimukset, järjestelmät, talousarvio- ja talousprosessien muutokset jne.)

Tavoitteena ateria- ja puhtauspalvelutuotannon siirto 1.11.2022 alkaen.

Lisätietoja Polkka Oy:stä <https://polkkaoy.fi/>

Kuntalain 14.1 §:n mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kuntalain sääntely perustuu valtuuston päätösvalan yleisyydelle: päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto itse ole siirtänyt kuntalain 91 §:n tai erityislain nojalla toimivaltaansa kunnan muille viranomaisille. Kunnanhallituksella on kuntalain 39 §:n nojalla itsenäinen vastuu kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Valmistellessaan valtuustoasioita kunnanhallituksen on harkittava, onko kysymyksessä "kunnan päätösvaltaan" kuuluva valtuustoasia vai kunnanhallituksen toimivaltaan kuuluva "hallintoasia". Rajatapauksissa lähtökohtana on päätösvalan kuuluminen valtuustolle. Kuntalaissa korostetaan valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto tekee päätökset kaikissa laissa mainituissa kunnan kannalta tärkeissä asioissa. Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä vaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjauksen periaatteissa linjataan mm. se, millä tavoin kunta on mukana eri yhteisöissä omistajana, rahoittajana tai sijoittajana. Kuntalain 14.2 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista.

Asian valmistelija

vt. kunnanjohtaja

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Tohmajärven kunta ilmoittaa hyvinvointialueen valmisteluun, että kunta liittyy Polkka Oy:n osakkaaksi.

Merkitään, että talouspäällikkö Tuula Pieviläinen oli kokouksessa asiantuntijana kuultavana tämän asian keskustelun ajan klo 17:05 – 17:11.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että Tohmajärven kunta ilmoittaa hyvinvointialueen valmisteluun, että kunta liittyy Polkka OY:n osakkaaksi.
